Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101221

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Темченко Андрій Іванович

2. Temchenko Andriy I

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 07.00.05

Назва наукової спеціальності: Етнологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-05-2021

Спеціальність за освітою: 7.030501 Українська мова та література і народознавство

Місце роботи здобувача: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 81, м. Черкаси, Черкаський р-н., Черкаська обл., 18031, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.227.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417006

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Президія національної академії наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417006

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Президія національної академії наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.61

Тема дисертації:

1. Традиційні магічно-лікувальні практики: антропологічний дискурс та семантичні трансформації
2. Traditional Magical-and-Healing Practices: Anthropological Discourse and Semantic Transformations

Реферат/анотація:

1. У дисертації розглянуто міфологічну семантику лікувально-обрядових текстів. Перший розділ присвячено питанням історії і джерельної бази вивчення замовлянь, визначенню методологічних засад дослідження. У другому розділі увагу сконцентровано на онтології лікувального міфу й образній системі обрядових текстів. Ключовим методологічним принципом є застосування антропного підходу, що дозволяє розглянути лікувально-обрядовий текст в розрізі культурних явищ, пов'язаних з іншими видами людської діяльності. У підрозділі «Антропологічний дискурс замовляння» досліджено семантику людського тіла, яке набуває формульних характеристик, на базі яких формуються світоглядні шаблони традиційної культури – уявлення про космос й анатомічну структуру людини, «будову» і місця дислокації «тілесної» душі. Моделювальні властивості лікувального міфу реалізуються в числових значеннях вербальних і акціональних компонентів обряду. За допомогою числа здійснюються операції з обліку, візуалізації корисних і знищення шкідливих

об'єктів, пов'язаних з «цим» або «тим» світом. У третьому розділі «Хронотоп лікувального міфу» досліджено простір і час замовляння, що розглядаються як система балансів і протиставлень, яка проектується на структуру космосу і людського тіла. Завершує дослідження онтології аналіз сновидінь, на прикладі яких продемонстровано архетипну семантику замовляння, що дозволяє глибше пізнати природу лікувального міфу і його зв'язок із сучасними психотерапевтичними практиками. Четвертий розділ «Семантична морфологія лікувально-обрядового тексту як вербальна функціональна структура» присвячено вивченню семантичних особливостей морфологічної структури лікувально-обрядових текстів, зокрема їхньої фонетичної, ритмічної і лексичної організації. Гучність, інтенсивність і звукова структура тексту виконує медіативно-сугестивні функції, що пояснює його ефективність як лікувального засобу.

2. The dissertation considers the mythological semantics of medical-and-ritual texts. The first section is devoted to issues related to the history and source base of the study of orders, the methodological principles of the study are also defined. The first section "Magical-and-Healing Practices and Mytho-Folklore Tradition" is devoted to the state of scientific study of the problem, analysis of information resources and source base, methodological principles of research are also defined. In the process of processing the factual material, it was found that there are several periods of study, which are compared with the functioning of scientific schools. Particular attention is paid to the recent period, which is identified with the assertion of Ukrainian statehood. The second section "Semantic Ontology and Figurative System of Medical and Ritual Texts" explores some modifications of anthropy, described by the "body text", in particular: the formulaic properties of the body as a "mechanical" model of the universe; the semantics of the "corporeal soul" as the spiritual content of this model; as well as elements of the syncretic structure – the symbolism of the head and circulatory system, dual-oppositional loci of the lower body and the semantic codes of the human skeleton. Therapeutic and ritual texts have preserved the rudiments of archaic beliefs about the "cosmic" structure of the human body. The implementation of the anthropic principle is also associated with arithmetic. Operations with numbers, in particular direct or inverse counting, enumeration, subtraction cause the emergence of detailed classifications that indicate the causes of disease, "areas" of their location, the place where they are sent. Ritual arithmetic also serves as a means of organizing and formulating a description of the structure of the mythological picture of the world; involves not only the ability to arrange visible and invisible objects in a logical sequence, asserting them as a set, but also the ability to abstract from this set, that is, purposefully separate each object. In the process of counting, each element is named, as a result of which its existence is confirmed or it is removed as redundant. In the third section "Chronotop of the Medical Myth" the semantics of time and space are considered. In the mythological consciousness, the disease is regarded as a state of general instability, which threatens personally and indicates a problem in the social sphere or the natural environment. In traditional culture, the regulation of time is carried out through a system of permits and prohibitions, as well as by reproducing the first – sacred time. In this case, the medical text simulates a kind of patterns, the sounding of which balances the disturbed passage of time. An example is the days of the week, the descriptions of which are a system of binary coordinates "even-odd", "female-male".

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипник Ганна Аркадіївна
2. Skrypnyk Hanna A

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипник Ганна Аркадіївна
2. Skrypnyk Hanna A

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Швидкий Сергій Миколайович

2. Shvydkyy Serhiy M

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Глушко Михайло Степанович
2. Glushko Mykhaylo S

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кожолянко Олександр Георгійович
2. Kozholyanko Oleksandr H

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кушнір Вячеслав Григорович
2. Kushnir Viacheslav H.

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисенко Валентина Кирилівна
2. Borysenko Valentyna K

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Галина Борисівна
2. Bondarenko Halyna B.

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Скрипник Ганна Аркадіївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Мушкетик Леся Георгіївна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.